

Täysistunto

Keskiviikko 5.5.2021 klo 14.00—20.07

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaja yhteistyösopimuksen rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista ja rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevien määräysten soveltamisesta sekä kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 58/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu alkaa, ministeri Henriksson.

Keskustelu

17.31 Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisen kauppaja yhteistyösopimuksen rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista ja rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevien määräysten soveltamisesta. Lailla säädettäisiin sopimusta täydentävää kansallista lainsäädäntöä, sillä sopimuksen määräykset rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta ja rikosrekisteritietojen vaihtamisesta eivät tietyiltä osin ole sovellettavissa itsenäisesti. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kansainvälisestä oikeusavusta rikosasioissa annettua lakia.

Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 1. helmikuuta vuonna 2020. Neuvottelut yhteistyöstä EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä sitä koskevaksi EU—UK-sopimukseksi saatiin päätökseen 24.12.2020. Euroopan unionin neuvosto teki 29. joulukuuta 2020 päätöksen sopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta 1.1.2021 alkaen. Kyseessä on niin sanottu unionisopimus, joka on suoraan unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita velvoittava, eikä sitä saateta erikseen kansallisesti voimaan.

Suomen kannalta sopimus kuitenkin tietyiltä osin edellyttää asiallisia täytäntöönpanosäädöksiä. Esityksessä ehdotetulle sopimusta täydentävälle kansalliselle lainsäädännölle on välitön tarve, jotta sopimusta voidaan näiltä osin täysimääräisesti soveltaa. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Värderade talman! Den gällande lagstiftningen om utlämning för brott mellan Europeiska unionens medlemsstater grundar sig på rambeslutet om en europeisk arresteringsorder.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 51/2021 vp

Bestämmelserna om överlåtelse för brott i handels- och samarbetsavtalet motsvarar i stor utsträckning de gällande bestämmelserna i rambeslutet med vissa undantag. Det är till exempel med avvikelse från EU-bestämmelserna tillåtet att vägra lämna ut eller att begränsa utlämningen av egna medborgare. I propositionen föreslås det att Finland inte ska utlämna finska medborgare till Förenade kungariket.

Arvoisa puhemies! Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä voimassa oleva rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskeva sääntely perustuu eurooppalaista pidätysmääräystä koskevaan puitepäätökseen. EU—UK-sopimuksen luovuttamista koskevat määräykset EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä vastaavat pitkälti tätä Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä voimassa olevaa sääntelyä joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi EU-sääntelystä poiketen sallittua on kieltäytyä omien kansalaisten luovuttamisesta tai asettaa rajoituksia heidän luovuttamiseensa. Esityksessä ehdotetaan, ettei Suomi luovuttaisi omia kansalaisiaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

Rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista muihin jäsenvaltioihin sääntelee Suomessa niin sanottu EU-luovuttamislaki, jolla on pantu täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva puitepäätös. EU-eron jälkeen laki ei enää sovellu Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Koska EU—UK-sopimuksen luovuttamista koskevat määräykset vastaavat pääosin eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan puitepäätöksen säännöksiä, esityksessä ehdotetaan, että EU-luovuttamislaki olisi tietyiltä osin noudatettavissa sopimuksen määräysten kanssa soveltuvin osin rinnakkain.

EU—UK-sopimuksen määräykset rikosrekisteritietojen vaihtamisesta EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä niin ikään vastaavat pitkälti EU:n jäsenvaltioiden välistä sääntelyä eli niin sanottua ECRIS-puitepäätöstä ja ECRIS-päätöstä. Nämä on Suomessa pantu täytäntöön säätämällä niin sanottu EU-rikosrekisterilaki. EU-eron jälkeen laki ei enää sovellu Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Koska EU—UK-sopimuksen rikosrekisteritietojen vaihtamista koskevat määräykset vastaavat pääosin ECRIS-puitepäätöksen ja ECRIS-päätöksen vastaavia säännöksiä, esityksessä ehdotetaan, että EU-rikosrekisterilaki olisi tietyiltä osin noudatettavissa sopimuksen määräysten kanssa soveltuvin osin rinnakkain. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.